

חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966¹

הגדרות

(תיקונים: התשל"ט, התשנ"ז, התשס"ח)

1. בחוק זה -

"שלט" - כל דבר שיש בו הודעה לרבים בדרך של כתב, דפוס, הדבקה, הצגה, הארה, צביעה, חריטה וכיוצא באלה לרבות כל מיתקן הנושא את ההודעה והמשמש לצורך זה בלבד;

"בעל שלט" - מי שהזמין את הכנת השלט או התקנתו וכן כל אדם האחראי להתקנת השלט או שהוא הבעל או המחזיק של חצרים שבהם הותקן השלט; לענין זה, אדם שתוכן השלט מצביע עליו כעל מי שהזמין את הכנתו או התקנתו, יראו אותו כמי שהזמינו כאמור כל עוד לא הוכיח היפוכו של דבר;

"דרך", "דרך עירונית", "רכב" ו-"תמרור" - כמשמעותם בפקודת התעבורה והתקנות לפיה;

"דרך בין-עירונית" - דרך שאינה דרך עירונית;

"ועדה מחוזית" - כמשמעותה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965;

"ועדה מקומית" - כמשמעותה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965;

"הרשות" - מי שהשר האחראי על מחלקת עבודות ציבוריות או מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו, בהודעה ברשומות, להיות הרשות לענין חוק זה.

איסור התקנת שלט

2. לא יתקין אדם שלט הנראה לעיני מי שנוהג בדרך בין-עירונית אלא אם נתמלאו שני אלה:

(1) ניתן לכך היתר לפי חוק זה (להלן - היתר);

(2) צויין על גבי השלט שמו של מי שהזמין את הכנת השלט או את התקנתו.

איסור לענין רכב נושא שלט

(תיקון התשנ"ז)

2א. (א) לא יחנה אדם רכב, שיש עליו שלט בולט, הנראה לעיני מי שנוהג בדרך בין-עירונית, באופן, בנסיבות ובמשך זמן שמהם ניתן להסיק כי הוא הועמד כך לצורכי פרסומת (להלן - רכב נושא שלט).

(ב) הוחנה רכב כאמור בסעיף קטן (א) רואים את בעליו, לענין סעיף זה, כאילו הוא החנהו כאמור, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של האדם שהרכב היה ברשותו באותה עת, או שהרכב הוחנה כך ללא הסכמתו.

הסמכות לתת היתרים

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ו, התשס"ח)

3. (א) הסמכות ליתן היתר היא, בתחום רשות מקומית - אותה רשות באישור הועדה המחוזית, ומחוץ לתחום רשות מקומית - הועדה המחוזית.

(ב) הסמכות ליתן היתר לענין סעיף 5(5) היא של ועדת היתרים, שחבריה הם:

(1) נציג שר התשתיות הלאומיות², והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג השר לאיכות הסביבה;

(3) נציג שר התחבורה;

(4) נציג שר הפנים;

(5) נציג השר לבטחון הפנים;

(6) שני נציגים של גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה, שימונו על ידי השר לאיכות הסביבה;

(7) נציג הרשות כהגדרתה בחוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הוראת שעה), התשס"ו-2006.

(ג) (1) הסמכות ליתן היתר לענין סעיף 6ב היא של הרשות המקומית שבתחום שיפוטה עובר קטע הדרך שלגביו מתבקש ההיתר, באישור הוועדה המקומית.

(2) הודעה על היתר שנתנה הרשות המקומית לפי פסקה (1) תפורסם בדרך שקבע שר הפנים.

(3) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של ועדה מקומית לפי סעיף קטן זה רשאי לערור בפני הוועדה המחוזית בתוך שלושים ימים מיום שהומצאה לו החלטה או מיום פרסומה, לפי העניין.

¹ ס"ח 470, התשכ"ו, עמ' 6.

תיקונים: ס"ח 931, התשל"ט (29.3.1979), עמ' 80.

ס"ח 1177, התשמ"ו (16.4.1986), עמ' 152;

ס"ח 1622, התשנ"ז (10.4.1997), עמ' 140;

ס"ח 1697, התשנ"ט (7.1.1999), עמ' 44;

ס"ח 2062, התשס"ו (24.7.2006), עמ' 382;

ס"ח 2180, התשס"ח (7.8.2008), עמ' 854. הצ"ח - כנסת 206, התשס"ח, עמ' 180.

² סמכות השר, על פי סעיף זה, הועברה לשר התחבורה (י"פ 4820, התש"ס, עמ' 1088). ההודעה על העברת הסמכות אינה מתייחסת לעובדה שבעקבות כך לשר התחבורה שני נציגים בוועדה.

³ תוקפו של ס"ק 3(ג) כפי שנחקק בתיקון התשס"ח מותנה בהתקנת תקנות (ראו סעיף 5 ו-6 לתיקון התשס"ח).

- (4) (א) הוגש ערר בהתאם לסעיף קטן זה, לא יינתן היתר כאמור עד להחלטת הוועדה המחוזית בערר.
(ב) הוועדה המחוזית תחליט בערר בתוך שלושים ימים מיום הגשתו; לא ניתנה החלטה במועד כאמור, תעמוד החלטת הוועדה המקומית בעינה עד להחלטת הוועדה המחוזית בערר.

ועדת משנה

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ו, התשנ"ט, התשס"ו)

4. הוועדה המחוזית תשתמש להפעלת סמכויותיה לפי חוק זה בוועדת-משנה שחבריה יהיו:

- (1) נציג שר הבינוי והשיכון⁴, יושב ראש;
- (2) נציג שר התחבורה;
- (3) נציג שר הפנים;
- (4) נציג שר החקלאות;
- (5) נציג השר לבטחון הפנים;
- (6) נציג הרשות כהגדרתה בחוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הוראת שעה), התשס"ו-2006.

תנאי להיתר

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ו, התשנ"ט)

5. לא יינתן היתר אלא אם אין בשלט זולת -

- (1) אזהרה או הודעה הנועדת למניעת תאונות דרכים, שריפות, לכלוך או השלכת פסולת;
- (2) הוראה על מציאותו של מפעל, בית מלאכה או כל בית עסק אחר (להלן - עסק), והשלט מותקן בחצרי העסק;
- (3) הוראה על מציאותו של מקום קדוש או מקודש, אתר לאומי או הסטורי, אתר זכרון והנצחה, גן לאומי או שמורת טבע;
- (4) הודעה של רשות מקומית הקשורה בכניסה לתחום הרשות;
- (5) שמו וסמלו של נותן החסות לניקיון ולטיפוח של קטע מסוים של דרך בין-עירונית ושל צדיו, וכן סיסמה אחידה שתקבע ועדת ההיתרים כאמור בסעיף 3(ב).

סייג להיתר

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ו)

6. לא תתיר ולא תאשר ועדת-משנה התקנת שלט המורה -

- (1) על אתר היסטורי - אלא לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות או מי שהשר הסמיכו לכך;
- (2) מקום קדוש או מקודש - אלא לאחר התייעצות עם שר הדתות⁵ או מי שהשר הסמיכו לכך;
- (3) (בוטלה).
- (4) בעניינים הנוגעים לאתר זכרון והנצחה - אלא לאחר התייעצות עם שר הבטחון או שר החינוך והתרבות, לפי הענין, או עם מי שאחד השרים האמורים הסמיכו לכך.

היתר לענין ניקיון וטיפוח

(תיקון התשנ"ט)

א6. (א) לענין סעיף 5(5), שר התשתיות הלאומיות⁶ יחד עם השר לאיכות הסביבה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו תנאים למתן היתר, שיש לקיימם לפני מתן ההיתר או בתקופת תוקפו; בתקנות לפי סעיף זה רשאים השרים לקבוע, בין היתר -

- (1) אורכים מזעריים של קטעי דרך בין-עירונית, שלגביהם תינתן החסות לניקיון ולטיפוח; קביעה לפי פסקה זו יכול שתהיה כללית או לגבי דרכים מסוימות;
 - (2) קביעת דרכים להתקשרות עם נותני חסות;
 - (3) החובות שיחולו על נותן החסות לענין הניקיון והטיפוח של קטע הדרך ושל צדיו, לרבות דרכי הטיפוח.
- (ב) הרשות רשאית לאשר לנותן חסות לבצע פעולות, לרבות הצבת מיתקנים, הקשורות לטיפוח קטע הדרך הבין-עירונית וצדיו, אף אם אינן כלולות בחובות שנקבעו לפי סעיף קטן (א)3.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו נוסף על הוראות סעיף 15.
- (ד) לענין סעיף 5(5) וסעיף זה -
- "ניקיון וטיפוח" - למעט תחזוקת הדרך;
- "קטע דרך בין-עירונית וצדיו" - לרבות המיתקנים שעליהם.

היתר לעניין נתיבי איילון

(תיקון התשס"ח)

⁴ . סמכות השר, על פי סעיף זה, הועברה לשר התחבורה (י"פ 4820, התש"ס, עמ' 1088). ההודעה על העברת הסמכות אינה מתייחסת לעובדה שבעקבות כך לשר התחבורה שני נציגים בוועדה.

⁵ . עקב ביטולו של משרד הדתות, הועברה הסמכות לשר התיירות (י"פ התשס"ד, עמ' 1643).

⁶ . סמכות הועברה לשר התחבורה (י"פ 4820, התש"ס, עמ' 1088).

7.66. על אף האמור בסעיף 5, הוראות אותו סעיף לא יחולו לעניין מתן היתר בכביש מספר 20 - נתיבי איילון בתחום מחוז תל-אביב (להלן - נתיבי איילון), ובלבד שלא יינתן היתר בנתיבי איילון אלא אם כן מתקיימים שני אלה:

- (1) השלט יותקן בסמוך לדרך או בצמוד לה על מבנה שנבנה כדין;
- (2) השטח הסמוך למקום התקנת השלט משני צדי הדרך אינו מיועד למטרה חקלאית או לסוג של שטחים פתוחים כמשמעותם בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

ביטול היתר

7. היתר יכול שיהיה מותנה, ומי שנתן אותו רשאי לבטלו בדרך שבה ניתן, אם פסקו או נשתנו התנאים שהצדיקו נתינתו, או שנוצרו תנאים הנוגדים התקנתו.

סילוק שלט שהותקן ללא היתר

(תיקון התשנ"ז)

8. (א) הותקן שלט ללא היתר, או שהופר תנאי שבהיתר, או הוחנה רכב נושא שלט בניגוד להוראות סעיף 2א, רשאית הרשות להרוס, להסיר או לסלק את השלט, ובלבד שמסרה התראה לבעל השלט והוא לא הסירו או לא סילקו בתוך תקופת הזמן שנקבעה בהתראה ושתחילתה במועד מסירתה; ואולם, רשאית הרשות להרוס, להסיר או לסלק את השלט ללא מתן התראה, אם לדעתה השלט מסכן באופן מיידי את בטיחות הנמצאים בסביבתו, או אם זהותו של בעל השלט אינה ידועה ולא ניתן לבררה מתוכן השלט.

(ב) הוסר שלט, נהרס או סולק כאמור בסעיף קטן (א), יחזיר בעל השלט לאוצר המדינה את כפל ההוצאות שהוצאו להריסתו, להסרתו או לסילוקו (להלן - הוצאות הסילוק); תעודה בכתב מאת הרשות המעידה על סכום הוצאות הסילוק, תשמש ראיה לכאורה לתוכנה; אין בתשלום ההוצאות לפי סעיף קטן זה כדי לפטור את המשלם מאחריות פלילית על פי סעיף 39; על גביית הוצאות אלה תחול פקודת המסים (גביה).

(ג) שלט שהוסר או שסולק יישמר בידי הרשות, ולרשות תהיה זכות עיכבון בשלט כערובה לתשלום הוצאות הסילוק והשמירה; לא דרש בעל השלט את החזרתו, תוך שבועיים ימים מתום המועד שנקבע בהתראה לפי סעיף קטן (א), רשאית הרשות למכור את השלט או לנהוג בו כראות עיניה.

סמכויות עזר לרשות

9. הרשות, או מי שהוסמך לכך על ידיה, רשאים להיכנס בכל עת סבירה לכל חצרים ולהשתמש במידה סבירה של כוח לשם ביצוע סמכויותיה של הרשות לפי חוק זה.

שלט שהפך להיות אסור

(תיקון התשל"ט)

9א. (א) שלט שהותקן כשלא חל איסור על התקנתו ולאחר מכן נקבעה דרך קיימת כדרך בין-עירונית או נפתחה לתנועה דרך בין-עירונית חדשה, והשלט נראה לעיני מי שנוהג בה, יראו כאילו הותקן ביום השלושים לאחר קביעת הדרך או פתיחתה כאמור.

(ב) היתה זהותו של בעל השלט כאמור בסעיף קטן (א) ידועה או שאפשר לבררה מתוכן השלט, לא יינקטו צעדים לפי חוק זה אלא אם הודיעה לו הרשות כי הוא רשאי לבקש היתר בתוך המועד הקבוע בהודעה ושאינו פחות משלושים יום מיום מסירתה, ואם ביקש תוך המועד - לא יינקטו צעדים כאמור אלא אם הבקשה נדחתה ואלא לגבי הזמן לאחר שלושים יום מיום שהודע לו על הדחיה.

סמכויות בית משפט

(תיקון התשנ"ז)

10א. (א) בית משפט שהרשיע אדם לפי סעיף 9ב רשאי בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לצוות עליו להסיר את השלט או לחייבו בתשלום הוצאות שהוצאו להסרת השלט, אם הגיש התובע או מי שהוציאן בקשה לבית המשפט.

(ב) הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה כאמור, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או על חלקם, יחד או לחוד, או לחלק את התשלום ביניהם, הכל כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

עונשין

(תיקון התשנ"ז)

9ב. (א) העושה אחד מאלה, דינו - מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

- (1) מתקין שלט בניגוד להוראות חוק זה;
- (2) אינו מקיים תנאי מתנאי ההיתר;
- (3) מחנה רכב נושא שלט בניגוד להוראות סעיף 2א;
- (4) אינו מסלק שלט כפי שנדרש בהתראה לפי סעיף 8.

(ב) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית משפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בהתראה בהתאם להוראות סעיף 8(א).

(ג) הורשע אדם, בתוך שנתיים, פעם נוספת בעבירה לפי סעיף זה, דינו - כפל הקנס שבית משפט היה רשאי להטיל עליו, לפי

⁷ . תוקפו של סעיף 66 כפי שנחקק בתיקון התשס"ח מותנה בהתקנת תקנות (ראו סעיפים 5 ו-6 לתיקון התשס"ח).

הוראות סעיף זה, בשל העבירה שבה הורשע.

(ד) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ה) קנס שהוטל בשל עבירה לפי חוק זה ישולם לקרן לשמירת הנקיון כמשמעותה בחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984.

אחריות נושא משרה בתאגיד

(תיקון התשנ"ז)

9.ג. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 9ב על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 9ב על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

שיעורי קנסות

(תיקון התשנ"ז)

9.ד. על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר לאיכות הסביבה, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

האחראים לעבירה

(תיקון התשל"ט)

9.ג. נעברה עבירה לפי חוק זה ניתן להאשים בה את כל אחד מבעלי השלט, ואם היה תאגיד - ניתן להאשים בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בתאגיד מנהל פעיל, שותף - למעט שותף מוגבל - או עובד האחראי להתקנת השלט או שהיה בעל שליטה בתאגיד ולענין זה, שליטה - כמשמעותה לפי סעיף 2 לחוק מס שבה מקרקעין, התשכ"ג-1963; אולם תהא זו הגנה טובה לנאשם אם הוכיח שניים אלה:

(1) העבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה ואת המשכתה.

קובלנה

9.ד. גוף ציבורי שאישר שר הפנים בהודעה ברשומות רשאי להאשים בעבירה לפי חוק זה על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט; על קובלנה כאמור יחולו הוראות סעיפים 63 עד 66 לחוק סדר הדין הפלילי, התשכ"ה-1965.

שלטים מיוחדים

10. חוק זה לא יחול על שלט שנועד להזהיר מפני סכנה המצויה בחצרים שבהם מותקן השלט, או שחובה להתקינו על פי חיקוק, ובלבד שאין בו, לפי דעת הרשות, כדי להסיח דעתו של הנוהג ברכב.

דין המדינה

11. חוק זה יחול על שלטי המדינה, למעט שלטים שהתקינו צבא-הגנה לישראל או משטרת ישראל, ולמעט תמרורים.

אי תחולת פקודת המודעות

12. פקודת המודעות לא תחול על שלטים שהתקנתם טעונה היתר על פי חוק זה.

שמירת תוקף

13. אין באמור בחוק זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 70 לפקודת התעבורה או מהוראות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, והוא בא להוסיף על חיובים שהוטלו וסמכויות שהוענקו בחיקוקים אחרים ולא לגרוע מהם.

הוראת מעבר

14. חוק זה לא יחול על שלטים שהיו מותקנים ערב תחילתו, אלא כתום ששה חדשים מיום פרסומו ברשומות.

ביצוע ותקנות

(תיקונים: התשל"ט, התשנ"ז, התשנ"ט, התשס"ח)

15. (א) שר התשתיות הלאומיות והשר לאיכות הסביבה ממונים על ביצוע חוק זה בכל הנוגע לדרך שאינה נתיבי איילון, והם רשאים להתקין יחדיו תקנות לביצועו, לרבות תקנות הקובעות תקנים לגבי גדלם, עיצובם וצורתם של שלטים ואופן התקנתם, תקנות לענין מרחקים מזעריים בין שלטים ותקנות בדבר כל הסדרה אחרת של התקנת שלטים.

⁸ . סעיף זה הוסף על אף קיומו של סעיף בעל מספר זהה.

⁹ . סעיף זה הוסף על אף קיומו של סעיף בעל מספר זהה.

¹⁰ . סמכות שר התשתיות הלאומיות לפי סעיף 15 הועברה לשר התחבורה (י"פ 4820, התש"ס, עמ' 1088).

¹¹ . המילים "בכל הנוגע לדרך שאינה נתיבי איילון" שבסעיף 15(א) (כפי שהוספו בתיקון התשס"ח) ייכנסו לתוקפן ביום כניסתן לתוקף של תקנות (ראו סעיפים 5 ו-6 לתיקון התשס"ח).

(ב) תקנות לענין מרחקים מזעריים בין שלטים, מיקומם וגודלם, יותקנו בהתייעצות עם שר התחבורה.
(ג)¹² שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר הפנים, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יתקינו תקנות בכל הנוגע לשלטים בנתיבי איילון, לרבות לגבי גודלם, עיצובם וצורתם של שלטים ואופן התקנתם, וכן לענין מרחקים מזעריים ומרביים בין השלט לבין הדרך, שימוש בתאורה וכל עניין אחר בנוגע להתקנת השלטים.

חיים משה שפירא
שר הפנים

יגאל אלון
שר העבודה

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

¹² . תוקפו של סעיף 15(ג) כפי שנחקק בתיקון התשס"ח מותנה בהתקנת תקנות (ראו סעיפים 5 ו-6 לתיקון התשס"ח).